

TÖREBODA MARIESTAD GULLSPÅNG
Kommuner i samarbete

Information till fastighetsägare

ENSKILD AVLOPPSANLÄGGNING

Foto Eva Rehnberg

**Till dig som ska göra en ny
eller göra om en befintlig
avloppsanläggning**

INNEHÅLL

ANSÖKAN.....	3
TILLSTÅND FÖR AVLOPP.....	3
INNAN EN ANSÖKAN LÄMNAS IN.....	3
ATT ANSÖKA.....	3
TILLSTÅND.....	3
AVGIFT FÖR HANDLÄGGNING.....	4
HJÄLP MED ANSÖKAN.....	4
ANMÄLAN.....	4
FÖRHANDSFÖRFRÅGAN OM BYGGLOV.....	4
VAD EN ANSÖKAN SKA INNEHÅLLA.....	5
HANDLINGAR SOM SKA BIFOGAS.....	7
ÄRENDETS GÅNG.....	8
PROVGROP.....	9
SIKTANALYS VID BEHOV.....	9
PERKOLATIONSPROV.....	9
EXEMPEL PÅ OLIKA AVLOPPSLÖSNINGAR.....	10
AVLOPPSANLÄGGNINGENS DELAR.....	10
VANLIGA FRÅGOR.....	10
PRÖVNING AV ANSÖKAN.....	11
HÄLSOSKYDD.....	11
MILJÖSKYDD.....	11
SKYDDSNIVÅ.....	12

Ansökan

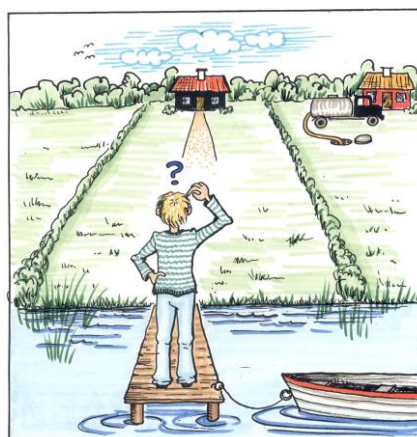
När du ska anlägga en ny eller bygga om en befintlig avloppsanläggning måste du ansöka om tillstånd enligt miljöbalken. Ansökan görs skriftligt till Miljö- och byggnadsförvaltningen för anläggningar inom Mariestad, Töreboda eller Gullspångs kommuner.

Tillstånd för avlopp

Ett skriftligt tillstånd ska alltid finnas **innan** anläggningsarbetet eller installationen påbörjas.

Tillstånd krävs i följande fall:

- Installation av vattentoalett och BDT-vatten (Bad-, Disk/ dusch - och Tvättvatten)
- Anslutning av vattentoalett till slutet tank
- Anslutning av vattentoalett till befintlig avloppsanläggning
- När en gammal anläggning ersätts med en ny

Innan en ansökan lämnas in

Innan du planerar en avloppsanläggning på den egna fastigheten bör du undersöka möjligheten till anslutning till det kommunala avlopps nätet eller gemensam anläggning med grannar. Att lösa avloppsfrågan gemensamt kan ofta vara en fördel om flera fastigheter ligger nära varandra, ur både miljösynpunkt och ur ekonomisk synpunkt. Kontakta kommunens VA-kontor eller en miljöinspektör på Miljö- och byggnadsförvaltningen om du har frågor.

Att ansöka

Din ansökan måste lämnas in i god tid innan arbetena påbörjas eftersom det krävs både inspektion och samråd med eventuellt berörda grannar/sakägare innan tillstånd kan lämnas. Handläggningen av ansökan kan påbörjas först då den är komplett. På sidan fem till sex finns information om vilka uppgifter som du ska bifoga ansökan. Använd gärna informationen som en checklista för att försäkra dig om att alla delarna är med innan ansökan lämnas in.

Tillstånd

Invänta alltid ett lagakraftvunnet skriftligt tillstånd från Miljö- och byggnadsförvaltningen innan du påbörjar arbetet med anläggningen. Beslutet vinner normalt laga kraft tre veckor efter

att du och eventuella grannar/sakägare har tagit del av beslutet under förutsättning att det inte överklagats. Beslutet kan överklagas av både sökanden och berörda grannar/sakägare. Tillståndet är en värdehandling och ska kunna uppvisas på begäran av Miljö- och byggnadsförvaltningen. Vid eventuellt ägarskifte ska den nye fastighetsägaren överta tillståndet.

Ett tillstånd att anlägga avloppsanläggning gäller normalt i fem år men förfaller efter två år om inte arbetet med anläggningen påbörjats om inget annat anges.

Om en avloppsanläggning byggs utan tillstånd är det en lagöverträdelse och en miljöstraffavgift kommer att tas ut. Det är också vara ett brott mot miljöbalken att släppa ut orenat avloppsvatten i sjöar, diken och vattendrag samt i marken. Det är alltid fastighetsägaren som är ansvarig för avloppsanläggningens utförande, drift och skötsel samt att den inte förorsakar olägenheter för människors hälsa eller miljön.

Avgift för handläggning

En avgift för handläggning av ärendet tas ut enligt gällande taxa som i sin helhet finns att läsa på kommunens hemsida. Har du frågor om taxan är du välkommen att kontakta oss. Avgiften för handläggningen faktureras efter att beslut fattats i ärendet.

Hjälp med ansökan

Har du inte tillräckliga kunskaper själv för att ta fram de redovisningar/bilagor som krävs bör du i ett tidigt skede kontakta en person med fackmässig geohydrologisk och avloppsteknisk kompetens. Du kan ofta fråga gräventreprenören om han kan hjälpa till med redovisningen. På Gula Sidorna och Avloppsguidens hemsida www.avloppsguiden.se finns företag som gör vatten- och avloppsutredningar, utför analystjänster (sikt- och vattenanalys) samt entreprenörer som utför avloppsanläggningar. Observera att Miljö- och byggnadsförvaltningen inte har granskat eller utvärderat företagen. För analystjänsterna bör du anlita ett ackrediterat laboratorium. Vi har satt samman en lista av entreprenörer som är verksamma inom MTG området. Listan kan erhållas av Miljö- och byggnadsförvaltningen.

Anmälan

I vissa fall räcker det med en anmälan. Om du är osäker kontrollera med en miljöinspektör på Miljö- och byggnadsförvaltningen. Anmälan ska göras i god tid innan åtgärden vidtas. Anmälan krävs exempelvis när du vill installera förmultningstoalett eller latrinkompost.

Förhandsförfrågan om bygglov

Vid förhandsförfrågan om bygglov krävs en bedömning om förutsättningarna att lösa vatten- och avloppsfrågan på fastigheten. Observera att ett positivt förhandsbesked för bygglov inte ger tillstånd till att inrätta en avloppsanläggning.

Vad en ansökan ska innehålla

För att Miljö- och byggnadsförvaltningen ska kunna handlägga en ansökan om tillstånd måste den vara komplett. För att försäkra dig om att du fått med alla de uppgifter som efterfrågas kan du använda följande sidor som en checklista där du bockar av de färdigställda och bifogade uppgifterna.

I vissa fall kan det under handläggningens gång behövas ytterligare uppgifter. Miljö- och byggnadsförvaltningen begär då in de kompletteringar som behövs. Exempelvis kan en noggrannare undersökning av mark- och vattenförhållanden (geohydrologisk undersökning) behöva göras om avloppsanordningen ska placeras uppströms en dricksvattentäkt.

Checklista

Använd denna checklista innan du skickar ansökan

- 1** **Ansökningsblankett**
Blanketten ska vara fullständigt ifylld.
- 2** **A) Vattenredovisning**
Redovisning av hur vattenförsörjningen ska lösas, t.ex. med vatten från egen brunn eller gemensam vattenbrunn.
- 3** **A) Ritningar och teknisk beskrivning (Se nedan)**
Ritning samt teknisk beskrivning och i skala 1:50 eller 1:100.

B) Vid ansökan om minireningsverk
Uppgifter om anläggningens funktion, reningskapacitet och underhålls-instruktion från leverantören ska bifogas.
- 4** **Situationsplan**
Situationsplanen ska vara lättöverskådlig och skalenlig (1:500 eller 1:1000) och innehålla nedanstående uppgifter, **(Se nedan)**.

A) Fastighetsgränser och tillfartsväg (väg för slamtömningsfordon). Om du inte har en karta över fastigheten kan du beställa en sådan hos Miljö- och byggnadsförvaltningen.

B) Befintliga och/eller planerade byggnader på fastigheten.

C) En beskrivning av markförhållandena på fastigheten, ex bergknalle, eventuella låga punkter (ex kärmark). Uppgifterna markeras på situationsplanen.

D) Samtliga befintliga och planerade dricksvattenbrunnar, såväl grävda som borrhå, inom ett avstånd av ca 100 m från planerad avloppsanläggning.

OBS! Även dricksvattenbrunnar som för närvarande inte används ska redovisas. Ett riktvärde för skyddsavstånd mellan vattenbrunn och avloppsanläggning är ca 50 m. Avgörande är hur täta jordlagren är i marken.

E) Förslag till placering av avloppsanläggningen. Den bör placeras minst 5 meter från tomtgräns. Utsläppspunkten för avloppsvattnet ska också markeras.

F) Diken, täckdiken, vattendrag och strand på den egna fastigheten och i närområdet (ca 50 m från planerad anläggning). Rekommenderade minsta skyddsavstånd är 10–30 m, i vissa fall krävs längre skyddsavstånd.

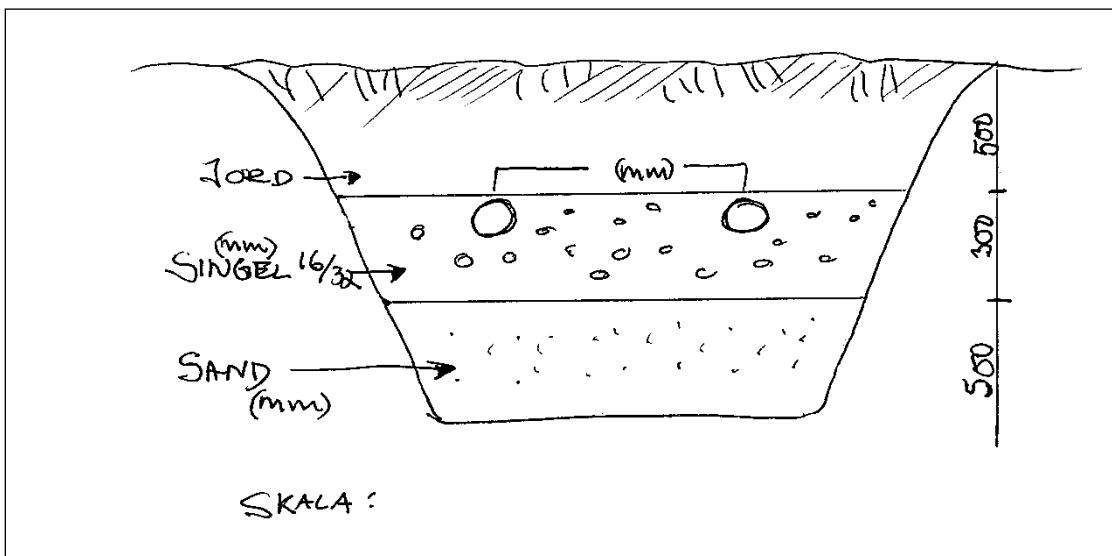
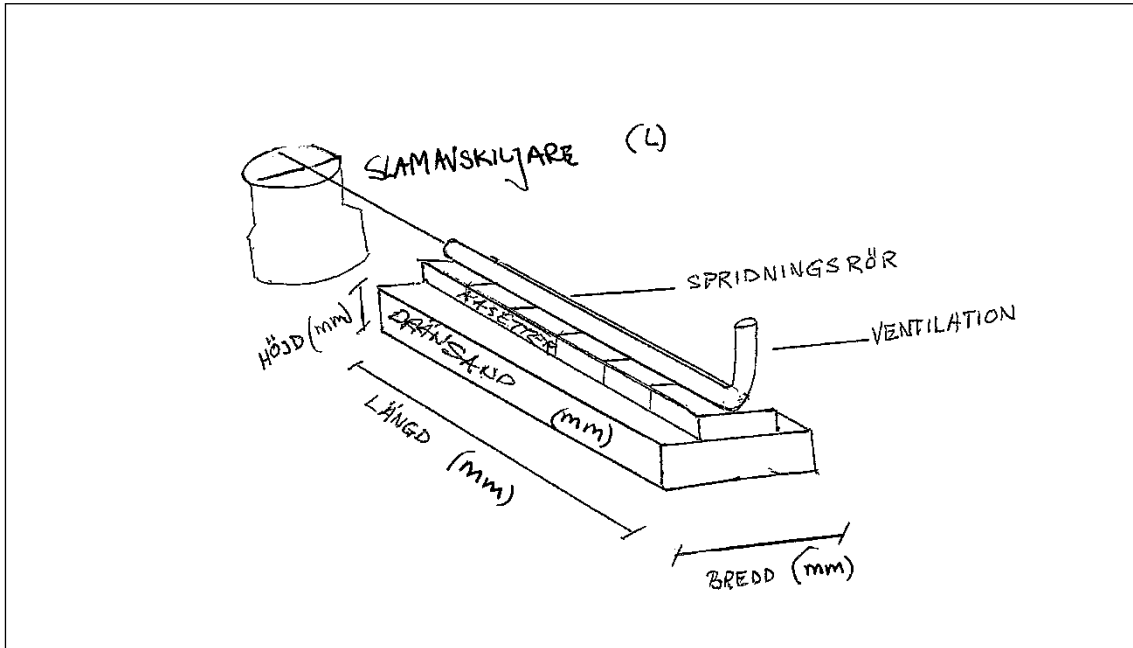
5 **Eventuella servitut**

Om mark utanför den egna fastigheten kommer att nyttjas för någon del av avloppsanläggningen eller för att leda bort renat vatten kan servitut krävas. Avtalsservitut godtas d v s utan lantmäteriförrättning. För att avtalet ska följa fastigheten vid eventuell försäljning ska en kopia på avtalet skickas till lantmäteriets inskrivningsmyndighet.

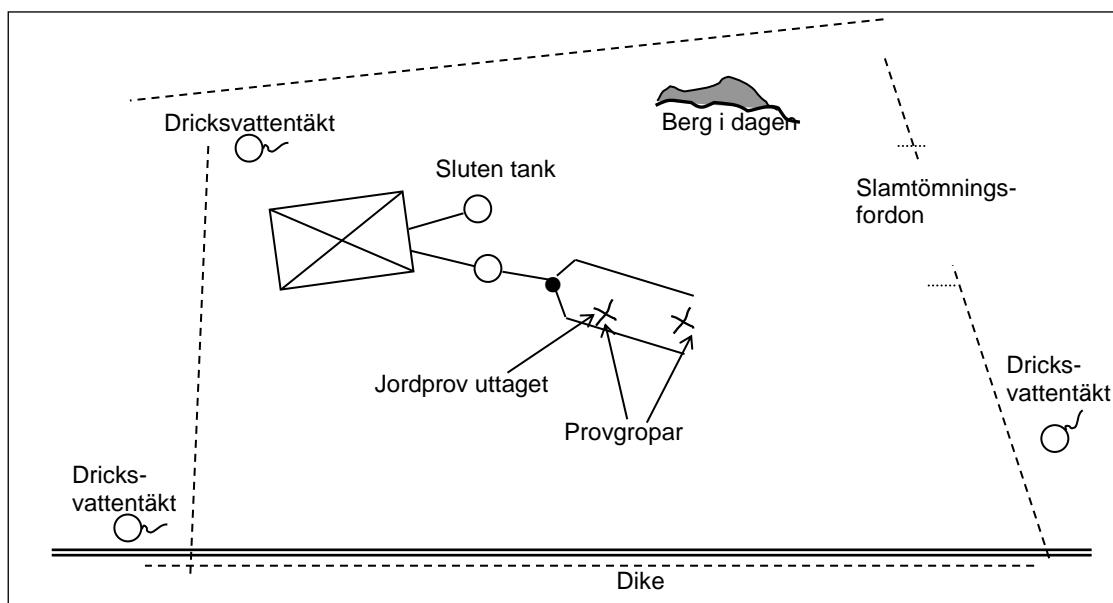
6 **Fullmakt** Om sökande inte är fastighetsägare t ex konsult eller entreprenör ska en fullmakt bifogas från fastighetsägaren.

Handlingar som ska bifogas

3 Exempel på måttsatt ritning av avloppsanläggning längd- och tvärsnitt

4 Exempel på situationsplan

Slamtömning

Obs! Nya regler gäller f o m 2010 från Arbetsmiljöverket.

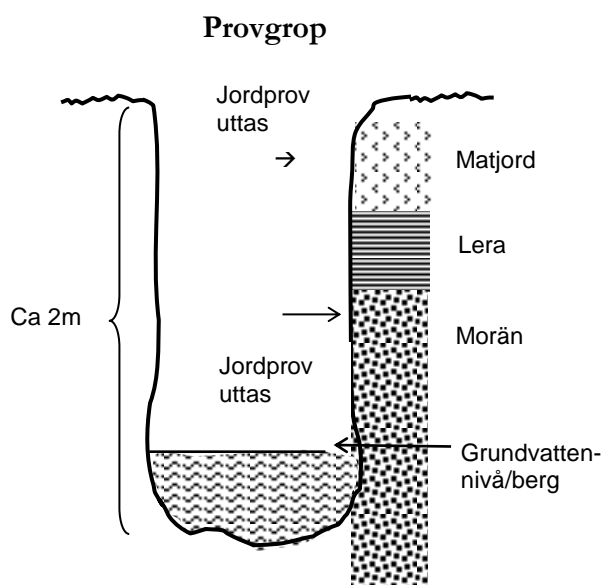
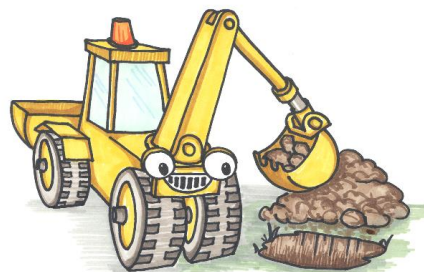
- Det horisontella/vågräta avståndet mellan platsen för slamtömningsfordon och tömningsplats för slamavskiljare/tank får inte överstiga 10 m
- Det vertikala/lodräta avståndet från bilens uppställningsplats och botten på avskiljaren/tanken får ej överstiga 5 meter
- Lock på slamavskiljare/tank bör ej vara tyngre än 15 kg

Ärendets gång

1. Ansökan med bilagor inkommer till Miljö- och byggnadsförvaltningen och registreras samt en handläggare/inspektör utses
2. Är inte ansökan komplett kontaktas sökanden och kompletterande uppgifter begärs in
3. Miljö- och byggnadsförvaltningens inspektör besöker fastigheten och gör en inspektion (förbesiktning). Vid detta tillfälle ska en ca 2 m djup provgrop vara grävd. Vid inspektionen **kan** det bli aktuellt med en markundersökning, d v s ett jordprov på den tänkta platsen för infiltration

Provgrop

För att ta reda på grundvattennivån och markens genomsläpplighet samt jorddjupet till ev. berg ska en provgrop grävas på den tänkta platsen för infiltrationen. Provgropen ska vara ca 2 meter djup. Tänk på att gropen måste vara täckt så att ingen kan ramla ner och skada sig.

Siktanalys vid behov

Två jordprov tas från provgropen, som är grävd på den tänkta platsen för infiltrationen. Prov ska tas i samråd med geohydrologiskt sakkunnig. Jordprovet lämnas till ett laboratorium som utför siktanalyser. Exempel på ackrediterade laboratorier hittar du på www.avloppsguiden.se, eller så kan du vända dig till Miljö- och byggnadsförvaltningen för mer information.

Resultatet av siktanalysen används för att beräkna storleken på infiltrationsytan och skyddsavstånd till dricksvattenbrunnar. Av svaret skall också provtagningsdjupet framgå.

OBS! Resultatet av siktanalysen ska skickas till Miljö- och byggnadsförvaltningen.

Perkolationsprov

Vissa firmor som dimensionerar avloppsanläggningar begär in perkolationsprov i stället för siktanalys. Följ instruktionen som ges från respektive företag.

Ärendets gång forts

4. Om det inte framkommer några hinder mot att anlägga avloppsanläggningen kommer grannar/sakägare få möjlighet att yttra sig (inom två veckor)
5. Ärendet prövas och Miljö- och byggnadsförvaltningen fattar sedan ett beslut som översänds till sökanden och eventuellt berörda grannar. I beslutet framgår vilka villkor som gäller för anläggningens utförande

När beslutet har vunnit laga kraft (efter 3 veckor) kan du påbörja arbetet med avloppsanläggningen i enlighet med beslutet

6. Sökanden eller entreprenören kontaktar Miljö- och byggnadsförvaltningen i god tid för att möjliggöra slutbesiktning. Miljö- och byggnadsförvaltningen slutbesiktigar då avloppsanläggningen **innan** den *får* fyllas igen
7. Avloppsanläggningen får tas i bruk först efter medgivande och/eller slutinspektion från Miljö- och byggnadsförvaltningen

Exempel på olika avloppslösningar

Nedan beskrivs kortfattat olika avloppslösningar. Utförlig information finns på Avloppsguidens hemsida www.avloppsguiden.se. På Naturvårdsverkets hemsida, www.naturvardsverket.se kan du läsa verkets allmänna råd om små avloppsanordningar, NFS 2006:7.

Avloppsanläggningens delar

De olika komponenterna i en avloppsanläggning såsom rör, rördelar, slamavskiljare, infiltrationsledningar, WC-tank, ventiler med mera skall antingen vara typgodkända, KP-märkta eller SIS-märkta. SWEDCERT AB (www.swedcert.se) och SITAC AB (www.sitac.se) har en sammanställning över typgodkända produkter för VA-installationer i mark.

Vanliga frågor

1. Hur lång tid tar handläggningen?

Svar: Om ansökan är komplett med alla handlingar och inga fler undersökningar behöver göras, får du räkna med max 2 månader innan du får ditt beslut.

2. Jag har bråttom med att påbörja avloppsanläggningen, får jag börja med anläggandet när inspektören har varit här på den första besiktningen?

Svar: Nej. Enligt miljöbalken får du inte inrätta ditt avlopp utan skriftligt tillstånd, det är förbjudet och kan medföra sanktioner dvs böter eller annat straff.

3. Hur länge är tillståndet giltigt?

Svar: Ett tillstånd gäller i fem år, men förfaller om anläggningen inte har påbörjats inom två år, om inget annat anges i tillståndets villkor.

4. Vilka regler gäller i mitt område?

Svar: Först och främst bedöms vilka hänsyn som ska tas på den aktuella platsen. Det varierar från fastighet till fastighet. Vid handläggningen bedöms bl a om det är hög eller normal skyddsnivå som gäller. Ta kontakt med Miljö- och byggnadsförvaltningen för att ta reda på generella uppgifter om vad som gäller i ditt närområde. Mera information finns också under avsnittet: Vilken bedömning görs vid prövning.

5. Vilken typ av anläggning är bäst på min tomt?

Svar: Det finns många olika typer av anläggningar och det är du själv som ska veta vad du behöver. En bra början är att gå in på www.avloppsguiden.se, där du fritt kan jämföra bland olika avloppstyper, få en uppfattning om prisläget osv. Det är också bra att kontakta en entreprenör, se www.avloppsguiden.se eller Gula sidorna.

Prövning av ansökan

När Miljö- och byggnadsförvaltningen prövar en ansökan om tillstånd för en avloppsanläggning, bedöms platsen och utformningen av anläggningen. Hänsyn tas till miljö- och hälsoskyddsaspekter. Den gällande lagstiftningen inom området, miljöbalken, strävar efter en hållbar utveckling bland annat genom att nödvändiga försiktighetsåtgärder vidtas. Flera av Sveriges nationella miljömål har koppling mot enskilda avlopp. Genom att se till att vi har friskt vatten kan vi bidra till att miljömålen uppfylls. När man bygger en anläggning ställs krav på konstruktionen, men också krav på hur bra den fungerar så länge den används.

Hälsoskydd

Resultatet av eventuella jordprover (siktanalys) används för att beräkna storleken på infiltrationsytan och skyddsavstånd till dricksvattentäkter. Täta jordlager (lera) kan vara svåra att infiltrera i. Genomsläppliga jordarter (sand, grus) har bättre infiltrationsförmåga, men kräver längre skyddsavstånd till dricksvattenbrunnar och vattendrag. Vid infiltration av avloppsvatten är det i första hand viktigt att ta hänsyn till risken för förorening av dricksvattentäkter samt yt-vatten.

Miljöskydd

Många sjöar, vattendrag och kustvatten är övergödda. Tecken på detta kan vara algblomning, igenväxning och uppgrumling. Orsaken till detta är utsläpp av näringsämnen såsom till exempel kväve, fosfor och kalium s k närsalter. Närsaltutsläpp till sjöar, vattendrag och grundvatten härrör bland annat från enskilda avloppsanläggningar. Huvuddelen av närsalterna i ett WC-avloppsvatten kommer från urinen. En familj på fyra personer genererar ca 2000 liter urin per år vilket innehåller ca 22 kg kväve, 1,6 kg fosfor och 4 kg kalium (proportionerna motsvarar handelsgödsel).

Skyddsnivå

Avloppsanläggningens reningsgrad ska anpassas efter hur känslig närmiljön är. Ju känsligare närmiljö desto högre reningskrav, enligt Naturvårdsverkets allmänna råd för enskilda avlopp (NFS 2006:7). Miljö- och byggnadsförvaltningen gör alltid en bedömning i varje enskilt ärende. Syftet med indelningen är att skydda känsligare miljöer och att anpassa avloppslösningar efter vad naturen kan ta emot. I tillståndet framgår vilka krav som ställs.

Krav på minskning av närsalter

Ämnen att minska (reduceras)	Normal skyddsnivå	Hög skyddsnivå
Fosfor	70 % reduktion	90 % reduktion
Syreförbrukande ämnen (BOD ₇)	90 % reduktion	90 % reduktion
Kväve	Inga krav	50 % reduktion

Vid normal skyddsnivå för hälsoskydd gäller att utsläpp av avloppsvatten inte medverkar till en väsentligt ökad risk för smitta, där människor kan komma i kontakt med renat avloppsvatten, exempelvis genom förorening av dricksvatten, grundvatten eller badvatten.

Vid hög skyddsnivå för hälsoskydd måste dessutom ytterligare skyddsåtgärder ordnas. Exempelvis kan det finnas behov av att förbjuda vissa utsläpp, t ex måste WC-vattnet ledas till en WC-tank alternativt väljs en torr toalettlösning. Hanteringen av latrin e c t ska också kunna skötas på ett hygieniskt acceptabelt sätt.

Välkommen med din ansökan eller dina frågor till oss.

Postadress:

Miljö- och Byggnadsförvaltningen
542 86 Mariestad

Tfn: 0501-756030, 0501-750380

Fax: 0501-756009

Besöksadress:

Stadshuset, Kyrkogatan 2, Mariestad

E-post: mbn@mariestad.se

Hemsida: www.mariestad.se

www.toreboda.se

www.gullspang.se